

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΠΑΝΑΝΟΥ**
d.papanou@realnews.gr

Ασφαλή και αποτελεσματικά για την πλειονότητα των ανθρώπων θεωρεί τα εμβόλια κατά της COVID-19 ο επίκουρος καθηγητής Επιδημιολογίας στη Σχολή Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, δρ **Μάικλ Τζόζεφ Μίνα**. Μιλώντας στη Realnews για την πρώτη φάση των μαζικών εμβολιασμών, ο δρ Μίνα κάνει λόγο για σημαντικά «όπλα» στον πόλεμο κατά της πανδημίας, ωστόσο δεν κρύβει τα λόγια του σε ό,τι αφορά τις πιθανές παρενέργειες, σημειώνοντας ότι «όσο προχωράμε στους μαζικούς εμβολιασμούς, μπορεί να υπάρξουν κάποιες που δεν αποκαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια των δοκιμών». Όπως εξηγεί ο κ. Μίνα, στη φάση 3 των δοκιμών, με πάνω από 100.000 εθελοντές και περισσότερους από 1,5 εκατομμύριο εμβολιασμένους μέχρι σήμερα σε ολόκληρο τον πλανήτη, οι σοβαρές παρενέργειες που έχουν καταγραφεί υπήρξαν λιγιστές. «Νομίζω ότι πρέπει να είμαστε σωστοί και ευθείς εκ των προτέρων με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τους πολίτες σχετικά με αυτό το θέμα, που προβληματίζει τους πάντες. Είναι φυσικό, όσο συνεχίζουμε τους εμβολιασμούς, να εντοπίσουμε νέα δεδομένα. Να αντιμετωπίσουμε ζητήματα σοβαρών αλλεργιών ή ακόμα και περιπτώσεις ανθρώπων που θα παρουσιάσουν υψηλό πυρετό ή και κάποια επιληπτική κρίση. Οι περιπτώσεις όμως αυτές, θέλω να το τονίσω, θα είναι μεμονωμένες», λέει ο επίκουρος καθηγητής Επιδημιολογίας του Χάρβαρντ.

Ο ίδιος διευκρινίζει ότι πρόκειται για μία στις 100.000 πιθανότητες ή ακόμη και μία στο εκατομμύριο, που ωστόσο δεν αλλάζουν το γεγονός ότι τα εμβόλια παραμένουν η λύση στο πρόβλημα.

«Στα θέματα δημόσιας υγείας δεν πρέπει να κοιτάμε τον αριθμητή, αλλά τον παρονομαστή. Δεν πρέπει να εστιάζουμε στον έναν που είχε την αλλεργική αντίδραση, αλλά στο πόσο άνθρωποι εμφάνισαν αυτή τη σοβαρή αντίδραση. Στην προκειμένη περίπτωση και σε ό,τι αφορά τα εμβόλια κατά του νέου κορωνοϊού, το όφελος είναι ασφαλώς σημαντικότερο από τον κίνδυνο. Και μόνο ευνοημένος μπορεί να είναι κανείς από τη λήψη του εμβολίου, εφόσον, βέβαια, τα όσα έχουν διαπιστωθεί μέχρι στιγμής εξακολουθούν να ισχύουν», τονίζει ο δρ Μίνα, βασικό μέλος, μεταξύ άλλων, του Κέντρου για τη Δυναμική των Μεταδοτικών Ασθενειών (CCDD).

Ανιση διανομή

Ερωτηθείς για το πόσο κοντά βρισκόμαστε στο τέλος της πανδημίας μετά την ανακάλυψη των εμβολίων, ο καθηγητής Επιδημιολογίας δεν βιάζεται να «πανηγυρίσει». «Αυτό εξαρτάται από τη χώρα. Δυστυχώς, νομίζω ότι θα δούμε μια ατυχή ανισότητα στη διάθεση των εμβολίων. Πιθανότατα, θα δούμε τα πλούσια

“ Πιθανότατα, θα δούμε τα πλούσια έθνη να λαμβάνουν εμβόλια πολύ πιο γρήγορα σε σχέση με άλλα ”

«Με το εμβόλιο θα κολλήσαμε, αλλά δεν θα κινδυνεύουμε»

Ο επίκουρος καθηγητής Επιδημιολογίας στη Σχολή Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, δρ **Μάικλ Τζόζεφ Μίνα**, εξηγεί στην «R» ότι η πανδημία δεν θα υποχωρήσει άμεσα με τον εμβολιασμό, αλλά η παρουσία της στον πληθυσμό θα συνεχιστεί.

«Θεωρώ ότι σε κάποιο σημείο ο ιός θα γίνει εποχικός», δηλώνει

έθνη να λαμβάνουν εμβόλια πολύ πιο γρήγορα σε σχέση με άλλα. Αυτό είναι απλά φοβερό», σχολιάζει, τονίζοντας την ανάγκη να διασφαλιστεί η συμφωνία για τη δίκαιη διανομή εμβολίων σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ως εκ τούτου, ο ίδιος πιστεύει ότι η πανδημία δεν θα υποχωρήσει μεμιάς, αλλά η παρουσία της στον πληθυσμό θα συνεχιστεί. «Θεωρώ ότι σε κάποιο σημείο ο ιός θα γίνει εποχικός. Θα τον κολλήσουμε, αλλά δεν θα κινδυνεύουμε πλέον στον βαθμό που κινδυνεύουμε σήμερα. Όσο περνά ο καιρός, ολοένα και περισσότεροι θα λάβουν το εμβόλιο και η ανοσία που θα κατακτηθεί μακροπρόθεσμα θα επιτρέψει σε κάποιον να μολυνθεί, αλλά να μην νοσήσει βαριά και να ενισχύσει το ανοσοποιητικό του. Νομίζω ότι δεν θα πρέπει να περιμένουμε σύντομα να επανέλθουν τα πράγματα στη φυσιολογική ροή που είχαν πριν από την πανδημία».

Επίσης, όπως τονίζει ο δρ Μίνα, μεγάλη πρόκληση για κάθε χώρα θα είναι το στήσιμο της επιχείρησης για τους μαζικούς εμβολιασμούς. Πρόκειται για έναν ακόμη παράγοντα που θα κρίνει το πόσο σύντομα θα εξέλθει η κάθε χώρα από τον κίνδυνο. Χαρακτηριστικά λέει: «Μερικά εμβόλια απαιτούν κρύες αλυσίδες μεταφοράς στους -80 βαθμούς Κελσίου. Οπότε θα πρέπει το κράτος να διαθέτει πόρους. Αυτό είναι μια πραγματική πρόκληση. Ανάλογα με το πού βρίσκεται η κάθε χώρα και οι εκεί συνθήκες που μπορεί να επιβραδύνουν τον ρυθμό εμβολιασμού».

Οι άνω των 70

Ο κ. Μίνα, ερωτηθείς σχετικά με το αν θα απαιτείται εμβολιασμός κάθε χρόνο, όπως συμβαίνει π.χ. με την εποχική γρίπη, απαντά: «Νομίζω ότι πρέπει να περιμένουμε και να δούμε», διευκρινίζοντας ότι ακόμη δεν υπάρχουν αρκετά δεδομένα για να είναι σε θέση οι επιστήμονες να γνωρίζουν τη διάρκεια της προστασίας του εμβολίου.

«Σε ό,τι αφορά τις λοιμώξεις από τον ιό, γνωρίζουμε ότι η ανοσοολογική αντίδραση και τα αντισώματα παραμένουν στον οργανισμό για έξι με επτά μήνες. Θα πρέπει να περιμένουμε να δούμε τα δεδομένα των εμβολίων. Υπάρχει πιθανότητα να απαιτείται εποχικός εμβολιασμός για κάποιο διάστημα», επισημαίνει ο καθηγητής του Χάρβαρντ, αναφερόμενος, πιο συγκεκριμένα, στους ηλικιωμένους ανθρώπους, άνω των 70 ετών, το ανοσοποιητικό σύστημα των οποίων, όπως λέει, δεν έχει την ίδια ανταπόκριση. Την παραλληλίζει, μάλιστα, με αυτή της μνήμης, που αρχίζει να μειώνεται όσο μεγαλώνει η ηλικία. «Ίσως η κατηγορία αυτή να χρειάζεται κάθε χρόνο να εμβολιάζεται, σε αντίθεση με τους νέους, που μπορεί να χρειαστεί να εμβολιαστούν μόνο μία φορά. Σε κάθε περίπτωση, αναμένω ο ιός να γίνει εποχικός και με τα χρόνια λιγότερο επικίνδυνος. Ετσι, παρότι φαντάζει τρομακτικό ο ιός να μείνει μαζί μας, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι το χειρότερο κομμάτι θα το έχουμε αφήσει πίσω μας», καταλήγει ο δρ Μίνα.